

8 ขั้นตอน แนวทางการพัฒนาระบบการจัดการน้ำเสียชุมชน (MSMS 2008)

ขั้นตอนที่ 1 การจัดตั้งคณะทำงานและโครงสร้างการจัดการ

เรียบเรียงโดย จรัสศรี รุ่งวิชานีวิวัฒน์
ส่วนน้ำเสียชุมชน สำนักจัดการคุณภาพน้ำ

เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นำระบบการจัดการน้ำเสียชุมชน หรือ ระบบ MSMS 2008 มาประยุกต์ใช้ในการบริหารการจัดการหน่วยงานด้านน้ำเสียชุมชนนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีการจัดตั้งคณะทำงานในการประสานระบบ MSMS 2008 ให้เข้ากับระบบการบริหารองค์กรเดิม ให้เกิดปัญหาและอุปสรรคน้อยที่สุด รวมไปถึงการปรับโครงสร้างการจัดการบางประการเพื่อให้การดำเนินงานตามข้อกำหนดของระบบ MSMS 2008 เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง

ดังนั้น ในขั้นตอนที่ 1 การจัดตั้ง คณะทำงานตามระบบการจัดการน้ำเสียชุมชน ตามแนวทางการพัฒนาระบบ MSMS 2008 นี้จะเป็นบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารระดับสูงขององค์กรที่จะจัดสรรบุคลากรมารับผิดชอบให้ระบบการจัดการฯ สามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยคณะทำงานในระบบกลุ่มนี้ จะมีบทบาททำหน้าที่ ผลักดัน ประสานงาน แก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ส่งเสริมให้มีการพัฒนาบุคลากรภายในองค์กรให้มีความรู้ ความสามารถที่จำเป็น ด้วยบทบาทหน้าที่ดังกล่าว ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีการประกาศแต่งตั้งโดยลงนามเป็นลายลักษณ์อักษร และประชาสัมพันธ์ให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องรับทราบ โดยคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานตามระบบการจัดการน้ำเสียชุมชน ประกอบด้วยกลุ่มบุคคลดังต่อไปนี้

(1) คณะกรรมการบริหารจัดการน้ำเสียชุมชน

บุคลากรในคณะกรรมการบริหารจัดการน้ำเสียชุมชนนี้จะต้อง ทำหน้าที่ อนุมัตินโยบายการจัดการน้ำเสียชุมชน วัตถุประสงค์และเป้าหมาย และแผนการจัดการน้ำเสียชุมชน และมอบหมายบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมให้ทำหน้าที่แทนฝ่ายจัดการด้านน้ำเสียชุมชนในการบริหารและปฏิบัติงานในการดำเนินระบบการจัดการน้ำเสียชุมชน รวมทั้งให้การสนับสนุนการดำเนินงานของระบบการจัดการน้ำเสียชุมชนโดยการจัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นในการดำเนินงานให้เพียงพอ

บุคลากรในคณะกรรมการบริหารจัดการน้ำเสียชุมชน ควรมีบุคลากรดังต่อไปนี้

- นายกเทศมนตรี เทศบาลฯ เป็นผู้รับผิดชอบสูงสุดในระบบการจัดการน้ำเสียชุมชน และเป็นประธานคณะกรรมการบริหารจัดการน้ำเสียชุมชน
- บุคลากร ความชำนาญ การฝึกอบรม เทคโนโลยี และด้านงบประมาณ อีกทั้งการพิจารณาวัตถุประสงค์และกำหนดกลยุทธ์ในการแก้ไขปรับปรุงระบบให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่องด้วย
- ผู้รับผิดชอบการจัดการน้ำเสียในพื้นที่เป็นเลขาธิการบริหารฯ

ตัวอย่างโครงสร้างของคณะกรรมการบริหารจัดการน้ำเสียชุมชน ควรมีลักษณะดังนี้

- (1.1)..... นายกเทศมนตรี เป็นประธาน
- (1.2)..... ปลัดเทศบาล เป็นรองประธาน
- (1.3)..... ผู้อำนวยการฝ่าย เป็นกรรมการ
- (1.4)..... ผู้อำนวยการฝ่าย เป็นกรรมการ
- (1.5)..... ผู้อำนวยการฝ่าย เป็นกรรมการ
- (1.6)..... ผู้อำนวยการฝ่าย เป็นกรรมการและเลขานุการ
- (1.7)..... หัวหน้างานฝ่าย เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

(2) คณะทำงานพัฒนาระบบการจัดการน้ำเสียชุมชน

บุคลากรที่ทำหน้าที่คณะทำงานพัฒนาระบบการจัดการน้ำเสียชุมชน มีหน้าที่ดำเนินการ เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าระบบการจัดการน้ำเสียชุมชนสอดคล้องตามข้อกำหนดมาตรฐาน โดยศึกษามาตรฐาน กฎหมาย และข้อกำหนดต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ทบทวนสถานะปัจจุบันของการจัดการน้ำเสียชุมชนในองค์กร ร่วมพิจารณาจัดทำแผนจัดการน้ำเสียชุมชน และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการตามแผนการติดตามผลการดำเนินงาน และรายงานผลการปฏิบัติงานต่อคณะกรรมการบริหารจัดการน้ำเสียชุมชนเพื่อทบทวนและใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงระบบ

จากบทบาทหน้าที่ดังกล่าว บุคลากรที่ทำหน้าที่คณะทำงานพัฒนาระบบการจัดการน้ำเสียชุมชน ควรมีคุณสมบัติ ดังนี้

- หัวหน้าคณะทำงานฯควรเป็นผู้ที่ดูแลกำกับการจัดการน้ำเสียในพื้นที่ มีความรู้เกี่ยวกับกลไกการทำงานและกิจกรรมที่เกิดขึ้นในหน่วยงานเป็นอย่างดี
- พนักงานที่มีความรู้เกี่ยวกับน้ำเสียชุมชนและความรู้ทางเทคนิค เช่น เครื่องกลและไฟฟ้า เป็นต้น
- เจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหาร(Administrative Staff) เพื่อช่วยคณะทำงานฯด้านงานเอกสารหรือเจ้าหน้าที่ด้านประชาสัมพันธ์ (Public Relation) เพื่อช่วยงานด้านส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การสร้างจิตสำนึก การกระจายข้อมูล ข่าวสาร เป็นต้น

ตัวอย่างโครงสร้างคณะทำงานพัฒนาระบบการจัดการน้ำเสียชุมชน ประกอบด้วย

- (1)..... ผู้อำนวยการเป็นหัวหน้าคณะทำงาน
- (2)..... หัวหน้างานเป็นรองหัวหน้าคณะทำงาน
- (3)..... เจ้าหน้าที่ดูแลระบบเป็นคณะทำงาน
- (4)..... นักวิชาการประชาสัมพันธ์เป็นคณะทำงาน
- (5)..... เจ้าพนักงานธุรการเป็นคณะทำงานและเลขานุการ

(3) คณะผู้ตรวจประเมินภายใน

บุคลากรในคณะผู้ตรวจประเมินภายในจะเป็นผู้สอบทวนระบบและเอกสารหลักฐานการตรวจประเมินเพื่อประเมินตามหลักฐานที่ปรากฏว่าระบบการจัดการบรรลุตามเกณฑ์การตรวจประเมินที่กำหนดของหน่วยงานและแจ้งให้ผู้บริหารรับทราบ ดังนั้นคณะผู้ตรวจประเมินภายในจึงมีหน้าที่ในการกำหนดการตรวจติดตามภายใน เตรียมการตรวจสอบตามแผนการตรวจติดตามภายในที่ได้กำหนดไว้ และบันทึกสิ่งที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนด รวมทั้งจัดทำรายงานสรุปผลการตรวจสอบเพื่อนำเข้าที่ประชุมในการทบทวนระบบการจัดการน้ำเสียชุมชนโดยผู้บริหาร

คุณสมบัติของคณะผู้ตรวจประเมินภายในจะต้องมี คือ

- ผู้ตรวจประเมินควรมีความรู้ทั่วไป และเฉพาะด้านของข้อกำหนดตามทีระบุในมาตรฐานการจัดการน้ำเสียชุมชน ความรู้เฉพาะด้านเกี่ยวกับการจัดการน้ำเสียชุมชน กฎหมายที่เกี่ยวข้อง การวางแผนการตรวจประเมิน หลักการตรวจประเมิน ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรที่ขอรับการตรวจประเมิน การนำเสนอสิ่งที่พบเห็น และการแก้ไขข้อขัดแย้ง

- ผู้ตรวจประเมินควรมีคุณสมบัติพื้นฐาน คือ มีจรรยาบรรณ เที่ยงธรรม ซื่อตรง รู้จักแยกแยะ เปิดใจกว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีศิลปะในการสื่อสาร พูด เจรจา เป็นคนช่างสังเกต สามารถเข้าใจเรื่องต่างๆ ได้โดยง่าย สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมที่ต่างกันในขณะทำการตรวจประเมิน มานะ ติดตามเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ กล้าตัดสินใจ สามารถสรุปผลการตรวจประเมินจากหลักฐานที่พบจากการตรวจ มีความเป็นตัวของตัวเอง มีความเป็นอิสระ

ตัวอย่างโครงสร้างคณะผู้ตรวจประเมินภายในในระบบการจัดการน้ำเสียชุมชน ประกอบด้วย

- (1).....ผู้อำนวยการ เป็นหัวหน้าคณะผู้ตรวจประเมิน
- (2).....หัวหน้างานเป็นผู้ตรวจประเมิน
- (3).....เจ้าหน้าที่เป็นผู้ตรวจประเมิน
- (4).....เจ้าหน้าที่เป็นผู้ตรวจประเมินและเลขานุการ
- (5).....เจ้าหน้าที่เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

(4) ผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติงานในระบบรวบรวมและระบบบำบัดน้ำเสีย

(4.1) หัวหน้างาน

มีหน้าที่ดำเนินงาน ติดตามงาน ดูแลการทำงานของผูปฏิบัติงานให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อกำหนดของระบบการจัดการน้ำเสียชุมชน และข้อกำหนดต่างๆ พร้อมทั้งหาแนวทางในการปรับปรุง แก้ไข ข้อบกพร่อง ที่เกิดขึ้นภายในระบบการจัดการน้ำเสียชุมชน

(4.2) ฝ่ายช่าง

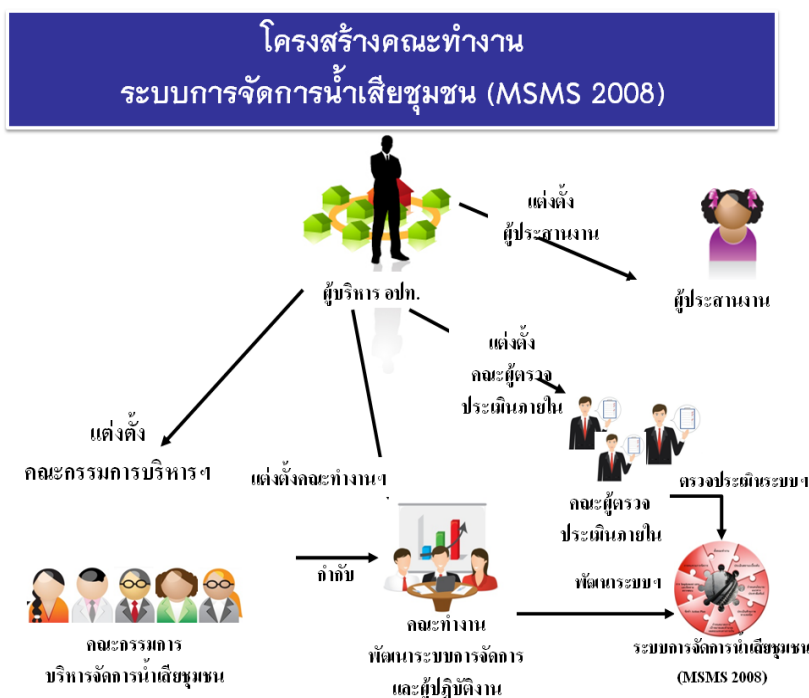
มีหน้าที่ควบคุมดูแลงานในส่วนของการก่อสร้าง การซ่อมบำรุงเครื่องจักรและอุปกรณ์ในงานระบบการจัดการน้ำเสียชุมชน เพื่อให้การทำงานของระบบบำบัดน้ำเสียมีประสิทธิภาพอยู่เสมอ

(4.3) ผู้ปฏิบัติงาน

มีหน้าที่ควบคุมดูแลการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสีย ตามระเบียบปฏิบัติงานและวิธีปฏิบัติงานในระบบการจัดการน้ำเสียชุมชน ให้การทำงานของระบบบำบัดน้ำเสียมีประสิทธิภาพอยู่เสมอ พร้อมทั้งรายงานปัญหา ข้อบกพร่องที่พบในการปฏิบัติงานแก่หัวหน้างาน เพื่อดำเนินการปรับปรุง แก้ไข

(5) ผู้ประสานงานระบบการจัดการน้ำเสียชุมชน

มีหน้าที่รับผิดชอบ ติดต่อประสานงานผู้เกี่ยวข้องกับการจัดทำระบบและผู้ปฏิบัติงาน แจ้างำหนดการประชุมและการตรวจประเมิน ประสานงานอำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ ซึ่งในการกำหนดผู้ประสานงานอาจทำได้โดยการกำหนดให้เป็นส่วนหนึ่งของคณะทำงานพัฒนาระบบ หรือ การจัดตั้งคณะผู้ประสานงานระบบการจัดการน้ำเสียชุมชน

รูปที่ 1 โครงสร้างคณะทำงานระบบการจัดการน้ำเสียชุมชน

เอกสารอ้างอิง

1. สำนักจัดการคุณภาพน้ำ กรมควบคุมมลพิษ.2552.คู่มือระบบการจัดการน้ำเสียชุมชน (MSMS 2008) (พิมพ์ครั้งที่ 2 แก้ไขเพิ่มเติม).

2. สำนักจัดการคุณภาพน้ำ กรมควบคุมมลพิษ.ระเบียบปฏิบัติ (Procedure) การกำหนดโครงสร้างและความรับผิดชอบสำหรับระบบการจัดการน้ำเสียชุมชน.